

Asia: VN/14917/2020

Sektori-Integraatiotyöryhmän väliraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua työryhmän väliraportista. Työryhmä on varsin kattavasti käsitellyt sektori-integraatiota; aihetta, joka on laaja ja monipuolinen.

Bioenergia ry pitää sektori-integraation edistämistä kannatettavana. Se ei ole itsetarkoituksellista, vaan integraation ohjausmekanismien tulisi juontua toimijoiden kaupallisista päätöksistä edistää päästöjen vähentämistä sekä järjestelmän toimintavarmuutta, energiaturvallisuutta sekä kustannuskilpailukykyä.

Bioenergia ry:n näkökulmasta olennainen peruslähtökohta sektori-integraation arvioinnin kannalta on se, että maankäyttösektori on Suomessa jo lähtötilanteessa erittäin tiiviisti integroitunut energiasektoriin erityisesti metsätalouden ja -teollisuuden sivuvirtojen kautta. Vuonna 2019 Suomen energiankulutuksesta katettiin 31 % biopolttoaineilla, josta suurin osa (28 %) oli puupolttoaineita. Siksi on tärkeää arvioida myös tätä sektorien välistä kytkentää ja energia-alan sektori-integraation vaikutusta maankäyttösektorin toimintaan ja pitkän aikavälin päästöihin.

Tärkeää ovat työryhmän huomiot siitä, että sektori-integraatioon liittyy vielä lainsäädännön kehittämistarpeita EU-tasolla. Nostamme esiin erityisesti tarpeet synteettisten polttoaineiden sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyötykäytön sekä varastoinnin (CCUS) investointivarmuuden lisäämiseksi jo lähivuosina. Biopohjaisen hiilen hyödyntämisen ja varastoinnin edistämisen tulee olla keskeinen osa sektori-integraatiota.

Sektori-integraation edistämisessä haluamme korostaa erityisesti raportinkin mainitsemaa vähähiilisyystavoitetta ” Vähähiilisyystavoitteen saavuttamisen kannalta on oleellista, että fossiilisten polttoaineiden käytöstä päästään eroon.” Tämä tulee erityisesti huomioida siinä, että fossiilisten energialähteiden käyttöä ei tule sektori-integraationkaan varjolla edistää tai pitkittää (esim vedyn tuotanto höyryreformoinnilla).

Työryhmän määritelmä sektori-integraatiosta (s.9) jättää nimenomaisesti mainitsematta kiinteät polttoaineet (toisin kuin nestemäiset) osana integraatiota. Tämä on mielestämme merkittävä puute, joka tulee korjata. Kiinteiden biomassapolttoaineiden tuotanto ja käyttö voi merkittävästi liittyä asiaan. Yhtenä esimerkkinä voi mainita seuraavat: pelletin tuotanto säädeltynä lämmön ja sähköntarpeen muutoksien mukaan. Säätävä pellettituotanto on jo käytössä ainakin joillain kaukolämmön tuotannon yhteydessä sijaitsevilla pellettilaitoksilla Ruotsissa. Toinen esimerkki on kiinteän polttoaineen kuivaaminen ylijäämäenergialla, jolloin sen jalostettavuus, säilyvyys ja energiasisältö paranee. Raportti mainitsee itsekin (s.21) biomassan kaasutuksen ja siitä biopolttoaineen tuotannon yhtenä mahdollisena säätömahdollisuutena ylijäämä sähkötilanteessa.

Raportti ottaa kantaa siihen, että sektori-integraatoratkaisujen energiamuunnoksia tulisi verottaa vasta käyttövaiheessa, jotta vältetään moninkertainen verotus. Tämä periaate on ymmärrettävä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että energiamuunnoksiin liittyy merkittäviä energiahäviöitä ja niissä syntyy usein myös matalalämpöistä energiaa. Näiden energiasivuvirtojen käyttö on syytä pitää mielessä verotusrakennetta suunniteltaessa niin, että epäsuoraa verotukea ei synny.

Raportti kiinnittää ansaitusti huomiota CHP-tuotannon kilpailukykyyn (s.26), mutta käsittely jää puolinaiseksi. Olemassa olevien bioCHP-laitosten joustavuus on rajattua, mutta uusilla laitosteknologiolla joustoa on mahdollista lisätä. Sektori-integraation edistäminen voi kapeasti toteutettuna heikentää CHP-tuotantoa edelleen ja näitä reunaehtoja työryhmän olisi tarpeen jatkokäsitellä. Kiinnitämme huomiota siihen, että vedyn tuotanto kaasuttamalla biomassaa voi olla osa CHP-tuotantoa, jos käyttöpiste on riittävän lähellä.

Esitämme, että työryhmä käsitelisi, miten sektori-integraation tilastointia tulisi kehittää tai vähintään tuottaa seurantatietoa.

Lisätiedot: toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty, puh. 040-194 8628, etunimi.sukunimi@bioenergia.fi

Bioenergia ry